

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

23 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan și Iurie Diaconu,

juducând în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar, declarat de avocatul V. Isiumbeli în numele inculpatului Guzun Ion, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Grigoriopol, mun. Chișinău din 24 iunie 2013 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2015, în cauza penală, în privința lui

Guzun Ion Gheorghe, născut la 12 august 1949, originar din r-nul Hîncești, s. Fundul Galben și domiciliat în mun. Chișinău, bd. Moscovei 9/2, ap. 26.

termenul de examinare a cauzei fiind:

- *în prima instanță din 26.04.2011 până la 24.06.2013;*
- *în instanța de apel din 01.08.2013 până la 20.01.2015;*
- *în instanța de recurs din 06.05.2015 până la 23.06.2015.*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Grigoriopol mun. Chișinău din 24 iunie 2013, a fost încetat procesul penal de învinuirea lui Guzun Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție, de atragere la răspundere penală.

2. Pentru a pronunța sentința instanța a reținut că, Guzun Ion în vara anului 2009, fiind fondatorul și directorul SRL „Gulevitr”, urmărind scopul de profit, în circumstanțe necunoscute de organul de urmărire penală a confecționat actul nr. 1 „de primire a lucrărilor de reconstrucție a vilei din satul Dumbrava pentru luna iulie-octombrie 2007”, unde la rubrica „Заказчик” este aplicată semnătura directorului Î.I. „Cristina Roșea” SRL și respectiv ștampila întreprinderii. Ulterior, în scopul realizării intențiilor sale l-a împuternicit pe cet. Său Viorel, care activa în baza procurii cu nr. 14/05-01 din 14 mai 2009, în interesele SRL „Gulevitr”, pentru a înainta cerere de adresare în judecată, privind încasarea datoriei în sumă de 223 522 lei de la Î.I. „Cristina Roșea” SRL.

În confirmarea cerințelor acțiunii, fiind parte în procesul civil indicat, cet. Guzun Ion i-a transmis cu statut de probă cet-lui Său Viorel, actul nr. 1 „de primire a lucrărilor de reconstrucție a vilei din satul Dumbrava”, pentru luna iulie-octombrie 2007.

Prin urmare cet. Său Viorel în justificarea pretențiilor SRL „Gulevitr” , în cadrul examinării cererii în instanța de judecată ca reprezentant al reclamantului, a prezentat în calitate de probă actul nr. 1 „de primire a lucrărilor de reconstrucție a vilei din satul Dumbrava” pentru luna iulie - octombrie 2007. După examinarea în fond a cauzei civile s-a decis admiterea cerințelor SRL „Gulevitr”, cu încasarea sumei de 223 522 lei din contul Î.I. „Cristina Roșea” SRL în beneficiul SRL „Gulevitr”.

3. Sentința primei instanțe a fost contestată cu apel de către avocatul Isiumbeli Valeriu în numele inculpatului Guzun Ion, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, prin care Guzun Ion să fie achitat de comiterea infracțiunii din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii.

În motivarea apelului avocatul a indicat că, sentința este ilegală și neîntemeiată, se bazează pe depozițiile martorilor Roșea Petru și Roșea Stela, care sunt persoane cointeresate, pentru a se eschiva de la achitarea datoriilor față de SRL „Gulevitr”, pe rapoartele de constatare tehnico-științifică și expertize grafologice care au fost efectuate la 18.12.2009 și 21.10.2010 incomplet, după ce a fost deja încasată datoria de la ÎI „Cristina Roșea” față de SRL „Gulevitr” conform hotărârii Judecătoriei Economice de Circumscripție Chișinău din 03.07.2009 în sumă totală de 292 098 lei.

La fel, apărarea a invocat în apel și nulitatea ordonanței de punere sub învinuire și ordonanța privind dispunerea căutării învinuitului din 10.03.2011 și ordonanța privind aplicarea măsurilor de reprimare de a nu părăsi localitatea din 24.03.2011 și a actului de inculpare din 24.03.2011, deoarece instanța nu s-a pronunțat asupra acestor cerințe.

Din materialele dosarului penal nu este dovedit printr-un act juridic (sentință) - falsificarea probelor. Expertiza ca probă, care nu se confirmă prin alte probe și este una indirectă nu poate servi ca temei în condamnarea persoanei. Numai după petrecerea unei expertize complete cu studierea documentelor ce țin de devizul de cheltuieli în care a fost aplicată aceeași ștampilă și semnătura lui Roșea Petru se putea de concluzionat despre falsificarea actelor. Acest fapt pune la îndoială expertiza petrecută și se tratează în folosul inculpatului.

La fel avocatul a indicat că, actul de inculpare și ordonanța de punerea sub învinuire a fost înaintate cu încălcări grosolane ale legislației și anume: când a fost întocmită ordonanța de înaintarea învinuirii Guzun Ion era la spitalul cardiologie, despre ce a fost informată acuzarea cu prezentarea foii de boală. La fel și procesul-verbal de audiere a învinuitului Guzun Ion a fost întocmit fără semnătura învinuitului și fără participarea avocatului fapt ce potrivit prevederilor art. 251 Cod de procedură penală duce la nulitatea acestora. De asemenea nu pot fi reținute ca probe procesele-verbale de comunicare a raportului de expertiză din 23.11.2010, cât și ordonanța, deoarece ele nu au fost aduse la cunoștință bănuitului.

Din analiza probelor în dosarul penal avocatul a indicat că, lucrările totalmente au fost efectuate, ceea ce se probează prin îndeplinirea devizelor de cheltuieli, prin depozițiile date de martorul Chiaburu și faptului că vilele reconstruite de SRL „Gulevitr” sunt date în exploatare și locuiește debitorul Roșea Petru și soția fratelui său - Roșea Stela. Dosarul civil privind încasarea a sumelor datorate SRL „Gulevitr” de către II „Cristina Roșea” este în procedura de examinare și la moment instanța nu poate da o apreciere falsului, deoarece nu este demonstrat faptul că pe baza falsului avem o hotărârea civilă irevocabilă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2015, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Isiumbeli Valeriu în numele inculpatului Guzun Ion, cu menținerea sentinței.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond corect a dispus încetarea procesului penal în privința lui Guzun Ion în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Potrivit art. 60 Cod de procedură penală, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii ușoare au expirat 2 ani, iar de la săvârșirea infracțiunii și pînă la momentul pronunțării deciziei a expirat termenul de prescripție prevăzut.

Potrivit rechizitoriului rezultă faptul că inculpatul Guzun Ion a comis infracțiunea imputată în vara anului 2009. Sentința Judecătorei Grigoriopol mun. Chișinău a fost pronunțată la data de 24 iunie 2013. Conform prevederilor art. 16 Cod penal se consideră infracțiuni ușoare; „...faptele pentru care legea penală prevede în calitate de pedeapsă maximă pedeapsa închisorii pe un termen de pînă la 2 ani inclusiv”.

Potrivit prevederilor art. 310 alin. (1) Cod penal pentru infracțiunea comisă de inculpat prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 500 la 800 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, astfel cauza penală urmează a fi încetată în legătură cu expirare termenului de prescripție.

Curtea de Apel a constatat că argumentele din apelul declarat de apărătorul Isiumbeli Valeriu în interesele inculpatului sunt neîntemeiate, iar motivele aduse în susținerea temeiurilor invocate nu pot fi reținute, hotărârea instanței de fond corespunzând tuturor prevederilor legii de procedură penală, fiind legală și întemeiată. Colegiul penal respinge ca nefondate argumentele apelantului precum că, sentința se bazează pe declarațiile martorilor Roșea Petru și Roșea Stela, care sunt persoane cointeresate. Or, după cum s-a menționat, acestea se confirmă prin probele materiale, inclusiv raportul de expertiză efectuat în apel, la cererea apărării. Totodată declarațiile acestor martori, sunt veridice, fiind în corespundere cu circumstanțele cauzei coroborate cu alte probe cercetate în cadrul ședinței de judecată și aceste declarațiile sunt neschimbate pe parcursul urmăririi penale și instanței de fond, date sub jurământ, preîntâmpinați de darea declarațiilor false potrivit art. 312 Cod penal și coroborează cu alte probe și temei de a le aprecia critic instanța nu are. Faptul că apărarea invocă că martorii Roșea Petru și Roșea Stela sunt persoane cointeresate nu este altceva decât o tentativă de a-i ușura situația inculpatului Guzun Ion.

Careva temei de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe nu se atestă, deoarece ele au fost obținute cu respectarea normelor de procedură penală în ansamblu racordă între ele și pe deplin confirmă vinovăția inculpatului în comiterea faptei imputate.

Concluziile raportului de expertiză sunt în concordanță cu declarațiile martorilor, confirmate și prin probele din materialele cauzei. Or, careva temei legal de a nu accepta raportul nominalizat ca probă nu s-a stabilit.

Astfel, urmează a fi respins și argumentul apărării referitor la nulitatea ordonanțelor privind dispunerea căutării învinuitului din 10.03.2011 și ordonanța

privind aplicarea măsurilor de reprimare de a nu părăsi localitatea din 24.03.2011 și a actului de inculpare din 24.03.2011 și procesul verbal de audierea a învinuitului.

Potrivit declarațiilor procurorului Agatii Nadejda audiată în calitate de martor în ședința instanței de apel aceasta a concretizat că, ordonanța de punere sub învinuire a fost emisă la data de 03 martie 2011 care a fost adusă la cunoștință inculpatului la data de 24 martie 2011, în exemplarul prezentat avocatului este o greșeală mecanică.

Reieșind din faptul că inculpatul refuza de a se prezenta la cererea ofițerului de urmărire penală, acesta a fost anunțat în căutare, deoarece la adresa indicată nu a fost posibil de găsit și la telefon nu răspundea. După semnarea ordonanței de învinuire și a informației de explicare a drepturilor și obligațiilor, avocatul a declarat că mai mult nu semnează nimic.

Ordonanța de eliberarea a persoanei a fost semnată doar de învinuit, avocatul a refuzat. Referitor la refuzul de a semna actele procesule au fost întocmite și 2 rapoarte (f.d.205-206).

Colegiul penal reține, că atât inculpatul cât și apărătorul lui, considerându-se afectați într-un drept prevăzut de lege, nu au contestat legalitatea actelor procedural îndeplinite de organul de urmărire penală în modul și termenul stabilit de lege, precum și, la finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei, nu au avut nici o obiecție asupra actelor menționate, prezumându-se că au acceptat situația dată.

La fel, conform alin.(4) al art.251 Cod de procedură penală, încălcarea oricărei altei prevederi legale decât cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.

Din actele cauzei rezultă că, la terminarea urmăririi penale, când inculpatul a luat cunoștință de materialele dosarului în prezența apărătorului, aceștia n-au invocat despre nulitatea actelor procedurale efectuate pe parcursul urmăririi penale, ceea ce prezumă că au fost de acord cu legalitatea acestor acte procedurale.

Or, conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut im anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual.

La fel urmează a fi respins și argumentul avocatului precum că, procesul-verbal de comunicare a raportului de expertiză din 23.11.2010, cât și ordonanța, nu au fost aduse la cunoștință bănuitului deoarece potrivit materialelor cauzei (f. d. 13, 138) procesul-verbal de comunicare a raportului de expertiză din 23.11.2010 și ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuit sunt întocmite și aduse la cunoștință lui Său Viorel, iar la (f. d. 144, 145) este procesul-verbal de comunicare a raportului de expertiză din 03.12.2010 și ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuit care sunt întocmite și aduse la cunoștință lui Guzun Ion unde pe verso este semnătura acestuia și cu înscrisul „ cu raportul de expertiză nu sunt de acord”.

5. Hotărârile sus menționate sunt contestate cu recurs ordinar de către avocatul V. Isiumbeli în numele inculpatului Guzun Ion, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința inculpatului Guzun Ion. Recurentul

repetă aceleași motive indicate în pct. 3 al prezentei decizii. Totodată, recurentul invocă dezacordul cu aprecierea probelor; cauza a fost judecată unilateral, nu a fost constatăta fapta în instanța de apel; la data de 23 septembrie 2014, completul instanței de apel a fost format din 2 judecători.

5.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referință privind opinia asupra recursului declarat de avocatul V. Isiumbeli în numele inculpatului Guzun Ion, prin care a menționat că, recursul ordinar urmează a fi decis ca inadmisibil motivînd că, instanța de apel argumentat s-a expus asupra vinovăției inculpatului.

6. Judecînd recursul în raport cu materialele dosarului și din alte motive, Colegiul lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță, Colegiul lărgit remarcă că, sentința instanței de fond eronată a fost contestată inițial cu apel de către apărător, care urma a fi înregistrat ca recurs, ceea ce a dus la judecarea eronată de către instanța de recurs în ordine de apel.

Judecînd cauza, Curtea de Apel, conducîndu-se de prevederile art.415 alin.(1) pct.2), 417-418 Cod de procedură penală, a respins „apelul” apărătorului și a menținut sentința.

Colegiul lărgit atestă că, potrivit art.400 alin.(1) pct.(1) Cod de procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de judecătorii privind infracțiunile pentru săvîrșirea cărora legea prevede în exclusivitate pedeapsa neprivativă de libertate.

Infracțiunea care a comis-o Guzun Ion (art. 310 alin. (1) Cod penal) prevede ca pedeapsă principală amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității, adică o pedeapsă neprivativă de libertate și, potrivit art.16 Cod penal, face partea din categoria infracțiunilor ușoare.

Conform art.437 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs hotărîrile judecătorești pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul, și anume sentințele pronunțate de judecătorii privind infracțiunile ușoare pentru săvîrșirea cărora legea prevede în exclusivitate pedeapsa neprivativă de libertate, iar procedura de judecare se desfășoară conform prevederilor art.447-448 Cod de procedură penală.

După cum s-a menționat mai sus, apărătorul a atacat sentința primei instanțe cu apel și Curtea de Apel a examinat cauza în ordine de apel, astfel a admis o cale de atac neprevăzută de lege. Încălcarile de lege admise echivalează cu erori judiciare de drept, pe care Colegiul penal le apreciază ca eroare care a afectat hotărîrea pronunțată, care nu pot fi corectate în ordinea recursului ordinar.

În asemenea condiții, Colegiul penal conchide că decizia instanței urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei în aceeași instanță pentru judecare în ordinea recursului ordinar.

La rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale, de Hotărîrea Plenului CSJ nr. 5 din 19 iunie 2006, pct. 40, privind sentința judecătorească și de prevederile prezentei decizii și ca urmare să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DISPUNE:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul V. Isiumbeli în numele inculpatului Guzun Ion, din alte motive casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2015, în privința lui ***Guzun Ion Gheorghe*** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Pronunțată integral la 10 iulie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu